

Інновації в галузі освіти

Меркулова Н. В., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Матвєєва Н. В., студентка магістратури спеціальності 012 Дошкільна освіта
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ПОВЕДІНКИ У ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ РОБОТИ З РІЗНОВІКОВИМИ ГРУПАМИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Вимоги сучасного дошкільного навчального закладу орієнтують підготовку дошкільників на всебічне становлення, зокрема на розвиток їх культури поведінки в аспекті інноваційних підходів до організації виховної роботи. Зазначимо, що на сьогоднішній день Державний стандарт дошкільної освіти України полягає в наборі вимог до дітей дошкільного віку.

Так, дитина повинна вміти домагатися успіху, оволодіти універсальними компетентностями, такими як, наприклад, соціокультурна. У цьому контексті важливим є те, що соціокультурна компетентність передбачає долучення дітей дошкільного віку до вироблених людством цінностей, ознайомлення їх з національною та світовою культурами, уведення в світ духовної діяльності людей, розвиток творчих здібностей та естетичного ставлення до життя.

Для з'ясування проблеми формування культури поведінки у дошкільників в умовах роботи з різновіковими групами варто визначити сутність понять «культура», «культура поведінки», «цінності». Згідно з українським педагогічним словником, культура – це сфера духовного життя суспільства, що охоплює насамперед систему виховання, освіти, духовної творчості [1, с. 182].

У контексті проаналізованих підходів Т. Р. Гуменникова зазначає, що культура поведінки – це складова частина культури, яка виступає зовнішнім проявом духовного багатства особистості та її внутрішнього світу [2, с. 38]. Теоретичний аналіз наукової літератури дає змогу констатувати, що «цінності – найважливіші компоненти людської культури поряд з нормами та ідеалами» [2, с. 294].

Вивчення тенденцій формування культури поведінки у дошкільників потребує з'ясування особливостей і специфічних закономірностей цього процесу. Водночас аналіз наукових праць та професійного досвіду засвідчив, що успішність означеного педагогічного процесу визначається педагогічно доцільним плануванням. Підкреслимо, що плани повинні передбачати роботу з формування культурно-гігієнічних навичок, виховання культури поведінки дітей, певні трудові доручення дітей, роботу щодо закріплення трудових умінь. З огляду на це зауважимо, що планування навчально-виховного процесу у різновікових групах має певні особливості.

Таким чином, у період модернізації та реформування дошкільної освіти в Україні великого значення набувають пошуки механізмів взаємодії дошкільників у різновіковій групі. Аналіз педагогічної літератури, практичні спостереження доводять, що педагогічна діяльність у різновікових групах є також і достатньо складною, оскільки вимагає від вихователя високої професійної майстерності, знання специфічних ознак роботи з дітьми різного віку, уміння співвідносити програмові вимоги з індивідуальними особливостями вихованців, здатності розуміти та бачити кожного малюка, а також усю групу в цілому [3].

Проаналізувавши сучасний стан проблеми формування культури поведінки у дошкільників в умовах роботи з різновіковими групами, вважаємо за доцільне акцентувати увагу на виконанні таких завдань дошкільних навчальних закладів:

- вихователі дошкільних навчальних закладів повинні постійно підвищувати рівень професійної майстерності в контексті роботи з різновіковими групами;

- важливим завданням для вихователів є дотримання суб'єкт-суб'єктних відносин у системі «дорослий – дитина», «дорослий – діти»;

- створення і підтримання сприятливого психологічного клімату у різновіковій групі;

- формування культури поведінки у різних умовах життєдіяльності дитини;

- використання вихователями системи інноваційних педагогічних технологій має стати головним результатом набуття дошкільниками основних навичок культури поведінки.

У наслідок аналізу педагогічної літератури, присвяченої обґрунтуванню культури поведінки у дошкільників в умовах роботи з різновіковими групами, підсумовано, що попри сформований науковий фонд нині недостатньо розроблене питання специфіки професійної діяльності вихователя у сучасному дошкільному навчальному закладі.

Література:

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання : навч. посіб. / В. І. Лозова, Г. В. Троцько. – Харків : «ОВС», 2002. – 400 с.
3. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : навч. посіб. / Т. І. Поніманська. – К. : «Академвидав», 2006. – 456 с.